

Lądowe pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Żabie Doły” koło Bytomia

KRZYSZTOF MUSIK

Katedra Zoologii, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska
Uniwersytet Śląski, ul. Bankowa 9, 40-007 Katowice
e-mail: krzysztof.musik@us.edu.pl

ABSTRACT. Terrestrial true bugs (Hemiptera: Heteroptera) of „Żabie Doły” natural-landscape area near Bytom.

This paper reports on 78 species of true bugs (Hemiptera: Heteroptera) from „Żabie Doły” natural-landscape area near Bytom in Upper Silesia. The surveys were conducted in 2008–2009 seasons. Six of the mentioned species are recorded for the first time in Upper Silesia.

KEY WORDS: Insecta, Hemiptera, Heteroptera, faunistics, Poland, Bytom, „Żabie Doły”, natural-landscape area, new records.

WSTĘP

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły” został utworzony w 1997 roku na pograniczu Bytomia, Chorzowa i Piekar Śląskich, w celu zachowania kompleksu nieużytków, stawów popłuczkowych i zapadliskowych oraz gruntów rolnych. Całkowita powierzchnia zespołu wynosi 226,24 ha (CEMPULIK et al. 2000). Na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Żabie Doły” stwierdzono 251 gatunków roślin naczyniowych. Zbiorowiska roślinne omawianego terenu cechują się zubożalym składem gatunkowym. Wyraźnie widoczna jest strefowość zbiorowisk powstałych wokół zbiorników wodnych, obejmująca roślinność wodną, pasy trzcinowisk, łąki wilgotne i świeże oraz skupiska zadrzewień (DOBOSZ et al. 1993). Badania faunistyczne na terenie zespołu prowadzone były w trakcie jego waloryzacji w 1993 roku. Wykazano 37 gatunków lądowych Heteroptera należących do 13 rodzin (DOBOSZ et al. 1993, LIS 1993).

MATERIAŁ I METODY

Badania nad fauną lądowych Heteroptera na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Żabie Doły” [UTM CA57] w Bytomiu prowadzono w latach 2008–2009. Zbieranie materiału przeprowadzono przez standardowe czerpakowanie roślin zielnych, krzewów oraz niższych partii drzew. Wykorzystano również metodę otrząsania roślin do czerpaka entomologicznego. Zbiór materiału przeprowadzony był także dzięki metodzie „na upatrzonego”, polegającej na dokładnym przeglądaniu roślin zielnych oraz niższych partii drzew. Materiał zdeponowany jest w Katedrze Zoologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

PRZEGLĄD GATUNKÓW

W wyniku badań terenowych w sezonach 2008–2009 stwierdzono występowanie 78 gatunków lądowych Heteroptera należących do 13 rodzin. Dla 6 z nich jest to pierwsze stanowisko na Górnym Śląsku. W trakcie badań nie stwierdzono 16 gatunków wykazywanych w piśmiennictwie: *Carpocoris fuscispinus* (BOHEMAN, 1851),

Eysarcoris aeneus (SCOPOLI, 1763), *Eurygaster testudinaria* (GEOFFROY, 1785), *Rhopalus parumpunctatus* SCHILLING, 1829, *Corizus hyoscyami* (LINNAEUS, 1758), *Coriomeris scabricornis* (PANZER, 1809), *Berytinus minor minor* (HERRICH-SCHAEFFER, 1835), *Chilacis typhae* (PERRIS, 1857), *Cymus aurescens* DISTANT, 1883, *Scolopostethus pictus* (SCHILLING, 1829), *Drymus ryei* DOUGLAS & SCOTT, 1865, *Sphragisticus nebulosus* (FALLÉN, 1807), *Megalonotus chiragra* (FABRICIUS, 1794), *Megaloceroea recticornis* (GEOFFROY, 1785), *Stenotus binotatus* (FABRICIUS, 1794), *Dryophilocoris flavoquadrimaculatus* (DE GEER, 1773) (DOBOSZ et al. 1993, LIS, 1989. LIS 1993, LIS & LIS, 1998).

Zastosowane oznaczenia:

* - gatunek nowy dla fauny Górnego Śląska.

Saldidae

1. *Saldula saltatoria* (LINNAEUS, 1758)
01.05.2009, brzeg jeziora, 5 exx.

Tingidae

2. *Dictyla echii* (SCHRANK, 1782)
21.05.2009, przydroże, 4 exx.; 08.06.2009, nasyp kolejowy, 5 exx.; 08.06.2009, przydroże, 8 exx.; 17.06.2009, hałda, 26 exx.; 18.06.2009, nasyp kolejowy, 1 ex.; 21.07.2009, nasyp kolejowy, 12 exx.; 21.07.2009, przydroże, 28 exx.
3. *Tingis cardui* LINNAEUS, 1758
17.06.2009, hałda, 1 ex.; 21.07.2009, przydroże, 1 ex.; 02.09.2009, hałda, 2 exx.
4. *Tingis pilosa* HUMMEL, 1825
01.05.2009, łąka, 1 ex.

Miridae

5. *Dicyphus errans* (WOLFF, 1804)
09.10.2009, przydroże, 1 ex.
6. *Dicyphus globulifer* (FALLÉN, 1829)
02.09.2009, hałda, 1 ex.; 02.09.2009, łąka, 1 ex.
7. *Leptopterna dolabrata* (LINNAEUS, 1758)
08.06.2009, łąka, 33 exx.; 08.06.2009, przydroże, 15 exx.; 17.06.2009, hałda, 1 ex.
8. *Stenodema calcarata* (FALLÉN, 1807)
11.08.2008, *Betula pendula*, osadnik, 1 ex.; 11.08.2008, przydroże, 2 exx.; 14.08.2008, łąka, 2 exx.; 02.09.2008, łąka, 2 exx.; 02.09.2008, osadnik, 3 exx.; 01.05.2009, łąka, 1 ex.; 21.05.2009, brzeg jeziora, 1 ex.; 21.05.2009, osadnik, 2 exx.; 08.06.2009, łąka, 1 ex.; 18.06.2009, łąka, 1 ex.; 18.06.2009, przydroże, 2 exx.; 06.07.2009, łąka, 2 exx.; 21.07.2009, brzeg jeziora, 1 ex.; 21.07.2009, łąka, 9 exx.; 22.07.2009, łąka, 4 exx.; 22.07.2009, przydroże, 2 exx.; 02.09.2009, łąka, 1 ex.; 21.09.2009, przydroże, 3 exx.; 22.09.2009, łąka, 1 ex.; 22.09.2009, przydroże, 1 ex.
9. *Stenodema laevigata* (LINNAEUS, 1758)
29.07.2008, przydroże, 1 ex.; 22.07.2009, łąka, 4 exx.; 22.07.2009, przydroże, 2 exx.; 09.10.2009, zadrzewienie, 1 ex.
10. *Notostira elongata* (GEOFFROY, 1785)
28.07.2008, łąka, 1 ex.; 29.07.2008, łąka, 1 ex.; 11.08.2008, hałda, 2 exx.; 11.08.2008, łąka, 1 ex.; 14.08.2008, łąka, 1 ex.; 28.08.2008, hałda, 1 ex.; 02.09.2008, łąka, 1 ex.; 08.06.2009, łąka, 2 exx.; 17.06.2009, hałda, 10 exx.; 18.06.2009, łąka, 6 exx.; 18.06.2009, przydroże,

- 1 ex.; 06.07.2009, łąka, 5 exx.; 21.07.2009, łąka, 1 ex.; 22.07.2009, łąka, 1 ex.; 22.07.2009, przydroże, 1 ex.; 20.08.2009, łąka, 6 exx.; 02.09.2009, hałda, 3 exx.; 02.09.2009, łąka, 2 exx.; 02.09.2009, przydroże, 1 ex.; 22.09.2009, łąka, 1 ex.; 09.10.2009, hałda, 3 exx.
11. *Notostira erratica* (LINNAEUS, 1758)
17.06.2009, hałda, 3 exx.
12. *Trigonotylus coelestialium* (KIRKALDY, 1902)
11.08.2008, przydroże, 1 ex.; 21.07.2009, łąka, 3 exx.; 22.07.2009, łąka, 1 ex.; 22.07.2009, przydroże, 1 ex.; 02.09.2009, przydroże, 1 ex.
13. **Phytocoris ulmi* (LINNAEUS, 1758)
29.07.2008, łąka, 1 ex.
14. *Adelphocoris lineolatus* (GOEZE, 1778)
28.08.2008, hałda, 3 exx.; 17.06.2009, hałda, 1 ex.; 20.08.2009, nasyp kolejowy, 2 exx.; 02.09.2009, hałda, 3 exx.; 02.09.2009, przydroże, 1 ex.; 22.09.2009, łąka, 1 ex.; 22.09.2009, przydroże, 1 ex.; 09.10.2009, hałda, 1 ex.
15. *Adelphocoris quadripunctatus* (FABRICIUS, 1794)
28.07.2008, przydroże, 3 exx.; 29.07.2008, łąka, 1 ex.; 29.07.2008, przydroże, 3 exx.; 14.08.2008, łąka, 1 ex.; 21.07.2009, łąka, 1 ex.; 22.07.2009, łąka, 1 ex.; 22.07.2009, przydroże, 7 exx.; 02.09.2009, hałda, 2 exx.; 02.09.2009, łąka, 4 exx.
16. *Adelphocoris seticornis* (FABRICIUS, 1775)
22.07.2009, łąka, 1 ex.
17. *Lygocoris pabulinus* (LINNAEUS, 1761)
08.06.2009, brzeg jeziora, 2 exx.; 18.06.2009, łąka, 2 exx.
18. **Apolygus limbatus* (FALLÉN, 1807)
06.07.2009, *Betula pendula*, 1 ex.; 06.07.2009, łąka, 1 ex.
19. *Apolygus lucorum* (MEYER-DÜR, 1843)
21.07.2009, przydroże, 1 ex.; 22.07.2009, łąka, 5 exx.; 22.07.2009, przydroże, 2 exx.
20. *Lygus pratensis* (LINNAEUS, 1758)
28.07.2008, łąka, 2 exx.; 02.09.2008, łąka, 9 exx.; 02.09.2008, nasyp kolejowy, 5 exx.; 06.07.2009, łąka, 5 exx.; 21.07.2009, łąka, 30 exx.; 21.07.2009, nasyp kolejowy, 2 exx.; 22.07.2009, łąka, 8 exx.; 20.08.2009, łąka, 1 ex.; 20.08.2009, przydroże, 1 ex.; 02.09.2009, hałda, 15 exx.; 02.09.2009, łąka, 3 exx.; 22.09.2009, łąka, 5 exx.; 22.09.2009, nasyp kolejowy, 3 exx.; 22.09.2009, przydroże, 12 exx.; 09.10.2009, hałda, 6 exx.; 09.10.2009, przydroże, 1 ex.
21. *Lygus rugulipennis* POPPIUS, 1911
02.09.2008, łąka, 1 ex.; 20.08.2009, przydroże, 2 exx.; 02.09.2009, hałda, 9 exx.; 02.09.2009, przydroże, 2 exx.; 22.09.2009, łąka, 1 ex.; 22.09.2009, przydroże, 1 ex.
22. **Lygus wagneri* REMANE, 1955
09.10.2009, hałda, 1 ex.
23. *Orthops basalis* (A. COSTA, 1853)
22.07.2009, przydroże, 1 ex.; 09.10.2009, przydroże, 1 ex.
24. *Orthops campestris* (LINNAEUS, 1758)
02.09.2008, osadnik, 1 ex.; 02.09.2009, przydroże, 3 exx.; 22.09.2009, przydroże, 1 ex.
25. *Orthops kalmii* (LINNAEUS, 1758)
22.08.2009, łąka, 1 ex.; 22.09.2009, przydroże, 1 ex.; 09.10.2009, hałda, 1 ex.

26. **Pinalitus rubricatus* (FALLÉN, 1807)
22.07.2009, łąka, 1 ex.
27. *Liocoris tripustulatus* (FABRICIUS, 1781)
22.07.2009, łąka, 4 exx.; 22.07.2009, przydroże, 2 exx.; 22.09.2009, przydroże, 3 exx.
28. *Charagochilus gyllenhalii* (FALLÉN, 1807)
18.06.2009, przydroże, 1 ex.; 22.09.2009, łąka, 1 ex.; 22.09.2009, przydroże, 1 ex.
29. *Polymerus nigrita* (FALLÉN, 1807)
18.06.2009, przydroże, 3 exx.
30. *Polymerus unifasciatus* (FABRICIUS, 1794)
18.06.2009, przydroże, 8 exx.
31. *Capsus ater* (LINNAEUS, 1758)
18.06.2008, łąka, 1 ex.
32. *Orthotylus marginalis* REUTER, 1883
28.05.2009, *Salix* sp., 9 exx.; 08.06.2009, przydroże, 1 ex.
33. *Pilophorus clavatus* (LINNAEUS, 1767)
11.08.2008, *Betula pendula*, osadnik, 1 ex.; 14.08.2008, *Betula pendula*, osadnik, 1 ex.
34. *Campylomma verbasci* (MEYER-DÜR, 1843)
08.06.2009, nasyp kolejowy, 2 exx.
35. *Chlamydatus pullus* (REUTER, 1870)
17.06.2009, hałda, 2 exx.; 02.09.2009, hałda, 1 ex.
36. *Europiella artemisiae* (BECKER, 1864)
14.08.2008, łąka, 2 exx.; 28.08.2008, hałda, 4 exx.; 02.09.2008, łąka, 1 ex.; 02.09.2008, nasyp kolejowy, 3 exx.; 21.05.2009, przydroże, 1 ex.; 08.06.2009, brzeg jeziora, 1 ex.; 08.06.2009, łąka, 5 exx.; 08.06.2009, nasyp kolejowy, 4 exx.; 17.06.2009, hałda, 48 exx.; 18.06.2009, przydroże, 3 exx.; 20.08.2009, łąka, 3 exx.; 20.08.2009, nasyp kolejowy, 1 ex.; 02.09.2009, hałda, 7 exx.; 02.09.2009, przydroże, 16 exx.; 22.09.2009, przydroże, 13 exx.; 09.10.2009, przydroże, 3 exx.
37. *Hoplomachus thunbergii* (FALLÉN, 1807)
17.06.2009, hałda, 1 ex.
38. *Lopus decolor decolor* (FALLÉN, 1807)
21.07.2009, łąka, 2 exx.
39. *Parapsallus vitellinus* (SCHOLTZ, 1847)
08.06.2009, przydroże, 1 ex.
40. *Plagiognathus arbustorum arbustorum* (FABRICIUS, 1794)
18.06.2009, brzeg jeziora, 10 exx.; 18.06.2009, łąka, 5 exx.; 18.06.2009, przydroże, 2 exx.; 22.07.2009, przydroże, 3 exx.
41. *Plagiognathus chrysanthemi* (WOLFF, 1864)
06.07.2009, łąka, 1 ex.; 17.06.2009, hałda, 3 exx.; 18.06.2009, przydroże, 2 exx.
42. *Psallus ambiguus* (FALLÉN, 1807)
28.05.2009, *Salix* sp. 1 ex.
43. *Psallus betuleti betuleti* (FALLÉN, 1826)
21.05.2009, łąka, 1 ex.; 06.07.2009, *Betula pendula*, 1 ex.

Nabidae

44. *Himacerus apterus* (FABRICIUS, 1798)
22.07.2009, przydroże, 1 ex.
45. *Himacerus mirmicoides* O. COSTA, 1834
21.05.2009, przydroże, 1 ex.; 22.07.2009, łąka, 2 exx. (larwy); 02.09.2009, przydroże, 1 ex.;
22.09.2009, przydroże, 6 exx.
46. *Nabis flavomarginatus* (SCHOLTZ, 1847)
28.07.2008, łąka, 1 ex.; 29.07.2008, łąka, 1 ex.
47. *Nabis pseudoferus pseudoferus* REMANE, 1949
28.07.2008, łąka, 1 ex.; 28.08.2008, hałda, 4 exx.; 21.05.2009, łąka, 1 ex.; 08.06.2009, łąka,
5 exx.; 08.06.2009, nasyp kolejowy, 2 exx.; 08.06.2009, zadrzewienie, 1 ex.; 18.06.2009,
nasyp kolejowy, 1 ex.; 18.06.2009, przydroże, 1 ex.; 06.07.2009, łąka, 1 ex.; 20.08.2009, łąka,
1 ex.; 02.09.2009, łąka, 1 ex.; 22.09.2009, łąka, 2 exx.; 22.09.2009, przydroże, 1 ex.

Anthocoridae

48. *Anthocoris nemorum* (LINNAEUS, 1761)
08.06.2009, łąka, 1 ex.; 08.06.2009, zadrzewienie, 4 exx.; 18.06.2009, przydroże,
3 exx.; 18.06.2009, *Salix* sp., 1 ex.; 18.06.2009, zadrzewienie, 1 ex.; 22.07.2009, łąka, 1 ex.;
22.07.2009, przydroże, 9 exx.; 09.10.2009, zadrzewienie, 7 exx.
49. **Orius agilis* (FLOR, 1860)
17.06.2009, hałda, 1 ex.
50. *Orius minutus* (LINNAEUS, 1758)
02.09.2008, łąka, 1 ex.; 18.06.2009, brzeg jeziora, 4 exx.; 18.06.2009, przydroże, 2 exx.;
22.07.2009, łąka, 1 ex.; 22.07.2009, przydroże, 7 exx.; 20.08.2009, nasyp kolejowy, 2 exx.;
02.09.2009, hałda, 1 ex.; 22.09.2009, przydroże, 3 exx.; 09.10.2009, zadrzewienie, 1 ex.
51. *Orius niger* (WOLFF, 1811)
08.06.2009, nasyp kolejowy, 2 exx.; 17.06.2009, hałda, 1 ex.; 21.07.2009, łąka, 2 exx.;
21.07.2009, nasyp kolejowy, 3 exx.; 22.07.2009, łąka, 1 ex.; 22.07.2009, przydroże, 1 ex.;
20.08.2009, nasyp kolejowy, 1 ex.; 20.08.2009, przydroże, 1 ex.; 02.09.2009, hałda, 1 ex.;
02.09.2009, przydroże, 4 exx.; 22.09.2009, łąka, 3 exx.; 22.09.2009, nasyp kolejowy, 2 exx.;
22.09.2009, przydroże, 16 exx.; 09.10.2009, przydroże, 3 exx.

Berytidae

52. *Neides tipularius* (LINNAEUS, 1758)
21.07.2009, łąka, 1 ex.

Lygaeidae

53. *Nithecus jacobaeae* (SCHILLING, 1829)
17.06.2009, hałda, 1 ex.
54. *Nysius thymi thymi* (WOLFF, 1804)
02.09.2009, hałda, 1 ex.
55. *Kleidocerys resedae resedae* (PANZER, 1797)
02.09.2008, *Betula pendula*, osadnik, 1 ex.; 21.05.2009, *Betula pendula*, 9 exx.; 21.05.2009,
przydroże, 1 ex.; 28.05.2009, *Betula pendula*, 1 ex.; 17.06.2009, hałda, 2 exx.; 18.06.2009,
przydroże, 4 exx.; 06.07.2009, *Betula pendula*, 37 exx.; 22.07.2009, przydroże, 1 ex.;
02.09.2009, *Betula pendula*, 6 exx.
56. **Ischnodemus sabuleti* (FALLÉN, 1826)
01.05.2009, wiadukt, 1 ex.

57. *Geocoris dispar* (WAGA, 1839)
28.07.2008, łąka, 1 ex.; 29.07.2008, łąka, 1 ex.; 11.08.2008, łąka, 1 ex.
58. *Heterogaster artemisiae* SCHILLING, 1829
06.07.2009, łąka, 3 exx.; 06.07.2009, przydroże, 1 ex.; 20.08.2009, przydroże, 1 ex.
59. *Stygnocoris sabulosus* (SCHILLING, 1829)
14.08.2008, łąka, 4 exx.; 20.08.2009, łąka, 6 exx.; 20.08.2009, nasyp kolejowy, 1 ex.
60. *Eremocoris podagricus* (FABRICIUS, 1775)
08.06.2009, przydroże, 1 ex.
61. *Scolopostethus thomsoni* REUTER, 1874
18.06.2009, przydroże, 19 exx.; 22.07.2009, przydroże, 1 ex.
62. *Pachybrachius fracticollis* (SCHILLING, 1829)
01.05.2009, łąka, 1 ex.

Pyrrhocoridae

63. *Pyrrhocoris apterus* (LINNAEUS, 1758)
09.10.2009, przydroże, 1 ex.

Coreidae

64. *Coreus marginatus* (LINNAEUS, 1758)
28.07.2008, łąka, 1 ex.; 11.08.2008, przydroże, 3 exx.; 02.09.2008, przydroże, 6 exx.;
18.06.2009, przydroże, 1 ex.; 21.07.2009, łąka, 5 exx.; 20.08.2009, przydroże, 11 exx.;
02.09.2009, przydroże, 1 ex.; 22.09.2009, przydroże, 1 ex.

Alydidae

65. *Alydus calcaratus* (LINNAEUS, 1758)
02.09.2009, hałda, 1 ex.

Rhopalidae

66. *Stictopleurus abutilon* (ROSSI, 1790)
17.06.2009, hałda, 1 ex.
67. *Stictopleurus punctatonervosus* (GOEZE, 1778)
28.07.2008, przydroże, 1 ex.; 11.08.2008, hałda, 1 ex.; 08.06.2009, łąka, 1 ex.; 08.06.2009,
przydroże, 1 ex.; 17.06.2009, hałda, 19 exx.; 18.06.2009, łąka, 1 ex.; 18.06.2009, przydroże,
1 ex.; 21.07.2009, łąka, 2 exx.; 21.07.2009, nasyp kolejowy, 1 ex.; 02.09.2009, hałda,
2 exx.; 02.09.2009, przydroże, 1 ex.; 22.09.2009, łąka, 1 ex.; 22.09.2009, przydroże, 3 exx.;
09.10.2009, hałda, 2 exx.; 09.10.2009, przydroże, 2 exx.
68. *Myrmus miriformis* (FALLÉN, 1807)
11.08.2008, hałda, 1 ex.; 28.08.2008, hałda, 2 exx.; 17.06.2009, hałda, 6 exx.; 02.09.2009,
hałda, 4 exx.

Pentatomidae

69. *Graphosoma lineatum* (LINNAEUS, 1758)
14.08.2008, łąka, 5 exx.; 28.08.2008, hałda, 2 exx.; 02.09.2008, przydroże, 1 ex.; 18.06.2009,
łąka, 8 exx.; 21.07.2009, łąka, 2 exx.; 22.09.2009, przydroże, 1 ex.
70. *Aelia acuminata* (LINNAEUS, 1758)
11.08.2008, łąka, 1 ex.; 28.08.2008, hałda, 1 ex.; 21.05.2009, przydroże, 1 ex.; 08.06.2009,
brzeg jeziora, 1 ex.; 08.06.2009, łąka, 3 exx.; 08.06.2009, przydroże, 1 ex.; 17.06.2009, hałda,
1 ex.; 20.08.2009, łąka, 1 ex.

71. *Peribalus strictus* (FABRICIUS, 1803)
18.06.2009, przydroże, 1 ex.; 02.09.2009, przydroże, 1 ex.
72. *Palomena prasina* (LINNAEUS, 1761)
21.07.2009, przydroże, 2 exx.; 22.07.2009, przydroże, 1 ex.; 22.09.2009, przydroże, 2 exx.
73. *Dolycoris baccarum* (LINNAEUS, 1758)
14.08.2008, łąka, 2 exx.
74. *Carpocoris purpureipennis* (DE GEER, 1773)
08.06.2009, łąka, 1 ex.; 18.06.2009, przydroże, 1 ex.
75. *Eurydema oleraceum* (LINNAEUS, 1758)
08.06.2009, nasyp kolejowy, 2 exx.; 08.06.2009, przydroże, 1 ex.; 21.07.2009, brzeg jeziora, 3 exx.; 21.07.2009, łąka, 1 ex.; 02.09.2009, przydroże, 1 ex.; 09.10.2009, zadrzewienie, 1 ex.
76. *Arma custos* FABRICIUS, 1794
11.08.2008, *Betula pendula*, osadnik, 1 ex.; 25.05.2009, osadnik, 1 ex.

Acanthosomatidae

77. *Elasmotetchus interstinctus* (LINNAEUS, 1758)
06.07.2009, *Betula pendula*, 1 ex.
78. *Elasmucha grisea* (LINNAEUS, 1758)
14.08.2008, *Betula pendula*, osadnik, 1 ex.; 02.09.2008, *Betula pendula*, osadnik, 2 exx.; 21.05.2009, *Betula pendula*, 3 exx.; 06.07.2009, *Betula pendula*, 7 exx.; 06.07.2009, przydroże, 1 ex.

PIŚMIENNICTWO

- CEMPULIK P., DOBOSZ R., KASPEREK-CEMPULIK J., PISZCZEK M. 2000. Ścieżka dydaktyczna po zespole przyrodniczo-krajobrazowym Żabie Doły. (Przyrodnicze ścieżki województwa śląskiego, nr 8). Wydawnictwo Progres, Sosnowiec: 48 pp.
- DOBOSZ R., HOLEKSA K., LIS J. A., KŁYS G. 1993. Dokumentacja projektowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Żabie Doły”. Cz. II. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”, Wrocław: 44 pp. + 15 fot. [mps w Dziale Przyrody Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu].
- LIS J. A. 1989. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Insecta: Heteroptera) Wyżyny Śląskiej. *Roczn. Mus. górnośl.* (Przyr.) 12: 5–60.
- LIS J. A. 1993. Kilka ciekawszych gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych (Heteroptera) z terenów projektowanego rezerwatu „Żabie Doły” koło Bytomia. *Acta ent. siles.* 1(1): 16.
- LIS J. A., B. LIS 1998. True-bugs of Upper Silesia – an annotated checklist (Hemiptera: Heteroptera). *Ann. up. siles. Mus. (Ent.)* 8–9: 107–146.